

O prknech, která znamenají svět

čtvrtek 1. listopadu 2012 / 5. číslo, 10. ročník přehlídky

ŽNOVINY

Zpravodaj Kláštereckých divadelních žní

Netradiční večer - špičkové divadlo

Již tradičně je střední festivalový večer určen "trochu jinému divadlu". Tentokrát se svými kratšími "kousky" předvedli kladenský V.A.D., ponikelská Bažantova loutkářská družina a pražský Tate iyumni. Diváci si tak mohli vychutnat nejen čistou činohru, ale také dvě rozdílná loutková představení. Ačkoli i kladenský Píseček nakonec ukázal promyšlenou hru s loutkou, konkrétně krtečkem v

kalhotkách.

Každý ze souborů také kromě samotného příběhu nabídl i námět k zamyšlení. Na konci Písečku přemýšlíte, jak mohl psychoterapeut vydržet tak dlouho ležet v pískovišti, u Vlny vás napadá, jak to, že se herci vzadu nesrážejí a taky jestli přítel meotaru sám neuzavřel smlouvu s ďáblem, když tak perfektně zvládá tolik věcí najednou.

My už nekakáme, kašleme na školu

Rozhovor se spoluautorem, spoluzeříseřem a hercem kladenského divadla V.A.D. Kazimírem Lupincem

Co je nového ve VADu od minulého roku?

Zdá se mi, že všichni mají zase o něco méně času, než měli. Ale i přesto srdnatě zkoušíme Krvavý román, což je na naše poměry velkoha. Když si přečtete předlohu, tak je tam několik desítek postav a asi dvacet dějových linek, které je potřeba nějak ztvárnit. Takže se s tím nějak pereme, ale jde to pomalu.

Bude to zpracované po VADovsku?

Já mám pocit, že až moc. Bude to typicky VADovská hra, až mám pocit, jestli to již není ohrané. Na druhou stranu po Písečku jsme chtěli udělat nějakou větší hru.

Vy jste zvyklí pracovat hlavně podle tvých scénářů a námětů, že?

Nejenom. My jsme sice dělali úplně autorské věci, ale také jsme již udělali několik dramtizací, např. Rozmarné léto, Utrpení knížete Sternenhocha. Pak máme Tajemný hrad v Karpatech, který je poloautorský, tzn., že z poloviny jde o příběh hradu a z poloviny je do něj vložen ještě jiný příběh. Takže možná takhle nějak bude vypadat i Krvavý román.

Tvou autorskou hru Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka amatérské soubory docela vyhledávají, to je pěkné, ne?

Já, abych se přiznal, tak ani nevím, kdo a

kde se hra hraje. Hrál ji asi sedm nebo osm amatérských souborů a jeden profesionální a už nemám přehled, kde všude se ještě hraje. Ale byli jsme pozvaní do Bruselu, kde hru nastudovalo divadlo složené z krajánků.

Jak vznikala hra Píseček?

Tu opravdu napsal sám život, protože takhle to začínáme a žijeme. A i když na písek s dětmi už nechodíme, tak to ale vnímáme kolem sebe. My s manželkou, která hraje tu bohatou a blondatou paní, máme děti už starší, v divadle jsme je měli o dost napřed. Ostatní mají malé děti až nyní, takže to téma je stále aktuální. Dokonce jsme hru nejdříve chtěli hrát i s dětmi, ale pak jsme prozíravě uznali, že by to nebyl úplně dobrý nápad. Takže jsme stále plní rodičovských extrémů, jsme s nimi v kontaktu a potřebovali jsme se z toho nějak vyhrát. V těch postavách je hodně z nás, takže je to i taková psychoterapie. I pro rodiče v hledišti je to asi určitá katarze a já bych byl rád, kdyby tomu tak bylo.

Alle s manželkou už některé drásavé situace vidíte z odstupu, když máte starší děti, ne? Viz my už chodíme, my už kakáme...

My už zase děláme jiné věci... My už posloucháme hudbu ve sluchátkách a kašleme na školu. Takže máme jiné starosti. Takový Píseček 2.

Pokračování na další straně

Ať si kdo chce, říká co chce - Píseček

Standa Hájek

Výborné představení. Bavil jsem se.

Michaela Kutílková

Libilo se mi to moc. Protože jsem rodič, tak jsem se tam občas viděla a zasmála se. Bylo to pěkné.

Libuše Doležalová

Bylo to úplně super super, já jsem nadšená. Zasmála jsem se, pobavila jsem se, bylo to perfektní.

Vlastimil Platil

Bylo to výborné. Já mám rád autorské divadlo. Konfrontace různého rodičovského přístupu byla inspirativní. Pro mě sice již k ničemu, možná tak na vnučata, ale bylo to výborné.

Lenka Ježková

Představení bylo velmi poučné. Škoda, že tu nebyl můj muž, ten by to měl vidět taky. Jinak jsem se neviděla v žádném z těch párů, ale všechny typy lidí jsem již zažila.

Zdeňka Nyklíčková

Já mám ráda Kazimíra Lupince. Humor jeho her i jeho herecký projev. Také má oko na herce. Františka Šlukovřovce obsazuje zásadně do role krků. Těším se na další VADovskou hru, protože oni na to maj, oni na to maj...

My už nekakáme, kašleme na školu

Rozhovor se spoluautorem, spolurežisérem a hercem kladenského divadla V.A.D. Kazimírem Lupincem

Hra Píseček je autorská, scénář jsi vymyslel celý sám?

Ne, nejvíce asi s manželkou Terezou, ale musím zdůraznit, že kolektivní práce byla u Písečku mnohem více než v jiných hrách.

Už od začátku jste pracovali s myšlenkou překvapivého konce? Věděli jste, jak chcete hru zakončit?

Přiznám se, že konec byl taková slabina, protože jsme měli na srdci hlavně střed hry a konec byl spíše nouze, protože nějaký musí být... A jelikož je celá hra bez výrazného děje, tak jsme od začátku věděli, že chceme, řekněme, překvapivý nebo výrazný konec. Takže jsme sáhli k tomuto dost otrepanému principu. Musím říct, že jsme se s ním docela trápili.

Ten váš kolega ale pořád hraje krtky, je to asi takový krčí typ.

On je prostě na krtky dobrý. Přece mu nebudu psát myšky nebo ježky, když je dobrý na krtky. Tady jde o to, že krtek je pro Kladno

několikanásobně symbolické zvíře. Tvrdí se, že krtek objevil uhlí, je černý jako horník a je zaslepený jako spousta Kladeňáků. Takže pro nás je to důležité zvíře, které se nám, at chceme nebo ne, cpe do každé hry.

Můžeš nám prozradit, co tví dnešní herci dělají, kde pracují?

Já jsem architekt, moje herecká manželka Soňa je ředitelka mateřské školy, Káťa (alternativní matka, pozn. red.) studuje romistiku, Bertík je arburista, řeže a sází stromy a pravá manželka Tereza učí hru na kytaru v ZUŠ a angličtinu. Psychoterapeut krtek pracuje v rádiu, kde dělá první poslední a i moderuje.

Jak jste spokojeni s představením?

Hrálo se nám dobře, i když jsme nezahráli tak, jak to umíme. Asi ve třech místech se nám nějak zpomalilo tempo, ale i přesto mám pocit, že lidé s námi šli.

Cítili jsme už od začátku, že se chtějí bavit a tak jsme rádi.

Ohryzek kreslím všem postavičkám, včetně žen

Rozhovor se zeměměřičem Tomášem Hájkem, který není učitelem a starostuje malebné vísce Poniklá

Co to máte za zvláštní název souboru?

My jsme ti, kdo mají nejdelší název souboru na světě, čímž opravuji údaj v minulých Žhnovinách. Bažantova loutkářská družina Divadelního spolku Josef Jiří Kolár při Tělovýchovné jednotě Sokol Poniklá.

Kdo tohle vymyslel?

To se naskládalo postupně, protože jádro hledíme v Divadelním spolku Josef Jiří Kolár, který má u nás ve vsi bezmála stopadesátiletou tradici. V devadesátých letech, abychom si nemuseli vést vlastní účetnictví, jsme se stali součástí Sokola a přibyl ten appendix „při Tělovýchovné jednotě Sokol Poniklá“. My jsme se nyní chtěli vrátit k našemu bájněmu otci zakladateli, starému potulnému loutkáři Bažantovi, který před stopadesáti lety založil náš spolek. Tento potulný loutkoherec nadchl Ponikeláky natolik, že ho přesvědčili, už dál nikam nekočujte, zůstaňte tu s námi a s námi nacvičujte divadlo, ale divadlo opravdové, s námi, se živými herci. A představte si, on tam tehdy s nimi zůstal přes zimu, namaloval jim první kulisy, oponu, secvičili hru, která se nepovedla, on se o premiéře opil tak moc, že spadl pod divadlo a v roli nápovědy rozházel všechny ty scénáře, no byla velká ostuda. A Ponikeláci Bažanta po té první premiéře vyhnali pryč. Ale já mám rád tyhle tragikomické hrdiny, takže my se teď k němu vracíme, k jeho odkazu a vlastně po těch stopadesáti letech zase začínáme s loutkami, a proto jsme ten název opět rozšířili o „Bažantovu loutkářskou družinu“ ve vzpomínce na našeho bájněho otce zakladatele.

Jste součást nejdelšího divadelního názvu na světě. Jak vznikla vaše vlastní hra?

My jsme trénovali jiné divadlo, verneovku. Verna mám moc rád, ale jelikož se herci na zkoušky tak různě scházeli nescházeli a já mám hrozně málo času a navíc se blížila krajská přehlídka, psychicky jsem to nevydržel a ve velkém spěchu připravil Fausta, kde jsem sám a tudíž stačilo, abych nad tím večer, než jsem usnul, přemýšlel. K verneovce se chceme vrátit, ale asi to uděláme zase přes meotar, uvidíme.

Meotar bude taková vaše značka.

To nemůže jít do nekonečna. Jednou se to okouká. Zatím jsem ještě ve fázi, že nějaké nové nápady by byly a meotar má ještě své opodstatnění, ale nelze to dělat do nekonečna. Pak už by to byla předvídatelná nuda.

Běžně tedy hrajete činohru?

Ano, ve vsi je základem onen činoherní spolek, který má bezmála padesát členů a zkoušíme jednu hru do roka, klasickou činohru.

Téma Fausta jste promýšlel před spaním, ale kdo vám ho kreslil?

Kreslil jsem a stříhal sám.

Faust má dost obří ohryzek, například.

Už od základní školy, kdy jsem byl redaktorem školního časopisu, a dělali jsme nějaké animované filmy, kreslil jsem vždycky takhle, já to jinak neumím. Všechny moje karikatury mají ohryzek. Včetně žen, i ty mají ohryzky. Při téhle hře to není vidět,

Pokračování na další straně

Ať si kdo chce, říká co chce - Faust

Miluše Křížová

Strašně se mi to líbilo, bylo to moc hezké.

David Kodytek.

Vynikající. Hned bych to napodobil, ale bylo by mi to trapné.

Jan Mokry

Výborné, takhle jsem se dlouho nepobavil.

Lena Ratajová

Bylo to úžasné, pán byl naprosto vynikající. Hodně moc jsme se bavili.

Kristýna Sladomelová

Opět pro mě něco nového. Ten člověk je blázen. Ale geniální blázen. Scéna byla úžasně jednoduchá a zároveň složitá. Výborný nápad, využít takový přístroj. K tomu si nádherně vyhrál s hlasem a zvuky. Nechápu, jak to stíhal. Já bych stavěla každou scénu půl dne. Byla to šílená smůla. Něco takového bych nečekala a moc mě to nadchlo. Obzvláště pak druhá verze konce.

Ohryzek kreslím všem postavičkám, včetně žen

Rozhovor se zeměměřičem Tomášem Hájkem, který není učitelem a starostuje malebné vísce Poniklá

ale pokud by byly postavičky větší, měly by i výrazné lokty.

Představení se odehrává za vámi, takže ho vlastně nikdy nevidíte.

Já ho vidím úplně celé, ale zmenšené. Vidím ho na desce třicetkrát třicet a vy ho vidíte na desce metr a půl na metr a půl. Výhodou chytrého meotaru je, že vy i já vidíme pozitiv a tudíž to samé.

Viděl jste nějaké jiné představení, kde je užíván meotar?

Neviděl. Přišel jsem si na to sám, ale je mi jasné, že už to někoho napadnout muselo. Až na přehlídce jsem se dozvěděl, že to není až tak ojedinělý počin.

Kolik máte loutek nebo plošek, se kterými hrajete?

Počítám tak kolem padesáti, nepočítal jsem to.

Jenom rukou je aspoň deset.

Ano. Teď už to umím odehrát, ale když jsem začínal, bylo každé představení dost jiné. Ne všechny rekvizity si zahrály, protože jsem je nenašel nebo na ně zapomněl.

Kam přijedete, máte ohromný úspěch. Těší vás to?

Samozřejmě, koho by netěšil úspěch. Na druhou stranu si myslím, že je zdravější, když úspěch přichází postupně. Faust je naše druhá loutková věc a myslím si, že ten úspěch mohl ještě počkat. Že člověk by měl nejprve stoupat, protože nyní mám pocit, že víc než cokoliv jiného, bude následovat pád. Jak znám to pozadí a navíc, když vím, jak hra vznikala narychlo, že to bylo šito horkou jehlou, tak je mi pak hodně líto, když vidím nádherné výpravy kolegů. A vím, co jim to dalo strašně moc práce a zkoušení. Mám vůči nim vnitřní stud, že já jsem úspěch měl skoro zadarmo.

Díky meotaru si všichni myslí, že jste učitel, ale vy nejste učitel.

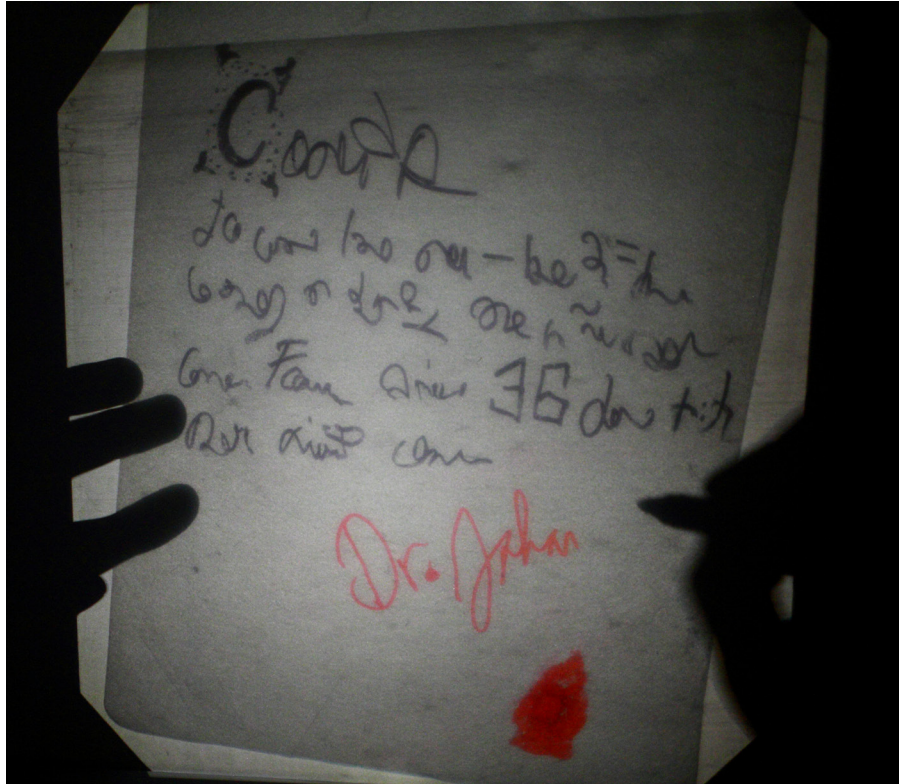
Nejsem učitel. Mám tu čest být starostou naší malebné vísky Poniklá. Mým původním civilním povoláním je zeměměřič.

Jelikož jste starosta, tak asi nemáte moc volného času na divadelní zkoušky, že?

Divadlo je opravdu jednou z mých priorit a koníčků, já například vůbec nesportuji, takže si na zkoušení čas vždy najdu. Navíc než usnu, tak než koukat do stropu, tak se vždy dá nad něčím přemýšlet. Vůbec to, že si nás čas od času pozve někdo z takové strašně dálky jako z Klášterce, znamená, že mi to zabere dva dny.

Jak jste spokojený s dnešními dvěma představeními?

Hrálo se mi ale opravdu výborně, a to neřkám ze zdvořilosti. Za prvé tu máte v podstatě ideální prostor, jaký potřebuji, tzn. úzké jeviště s elevací, což je to nejlepší, co pro mě může být. Za druhé jsem už pár přehlídek s Faustem sjel, ale ten váš vídný a milý servis, kdy to není ta továrna, se mi velice líbí. Když jsme přijeli, tak hned byla svačinka.. Jsem vyloženě nadšený z vašeho přístupu.

Namísto řepy taháme velrybu do oceánu

Rozhovor v pohodě s loutkohercem a improvizátorem divadla Tate iyumni Nikolou Orozovičem

Co je nového u Tate iyumni za ten rok, co jste nebyli v Klášterci?

Za tu dobu máme dvě nová představení – Hluboko v lese, to už je loňská hra a Neverending, to jsme udělali letos. Je to krátká, asi dvanácti až patnáctiminutová hra se znakovými loutkami.

Co je znaková loutka?

Je to bílá loutka panáčka a panenky, kteří znázorňují opravdu jen panáčka a panenku, nic víc. Dokonce jsme někde dostali cenu za hraní znakovou loutkou. A Neverending je představení skládající se z několika krátkých příběhů na věčné se opakující téma. Je to zábavné, ale myslím, že si v tom divák najde i hloubku, protože se to celé týká mezilidských vztahů.

Zpátky k Vlně. Jak jste se dostali k ochraně přírody a hlavně ochraně velryb, když to u nás není zrovna aktuální téma?

To je složitější. My jsme potřebovali připravit na přehlídku, Pražského tajtrlika, nějaké představení. Krátil se nám čas a už jsme potřebovali zpracovat nějaké téma. Mezi mnoha nápady zaznělo „v pohodě“ jako atmosféra místa, kde by se to mohlo

Pokračování na další straně

Namísto řepy taháme velrybu do oceánu

Rozhovor v pohodě s loutkohercem a improvizátorem divadla Tate iyumni Nikolou Orozovičem

odehrávat. Pak tam zazněl i motiv tahání řepy, klasická pohádka, jen místo řepy by se tahala velryba. To byl ten úplně první impuls. Takže z tohoto jednoduchého principu pohádky o veliké řepě se pak už rozvinula Vlna, která se postupně zpracovávala scénograficky a dramaturgicky. Protože když taháme velrybu, tak musíme řešit, co se děje kolem toho. Když máme surfaře, tak jsme řešili surfařské výrazy a slang. Zjišťovali jsme si, jak se co surfařsky říká, Google je mocný.

Vždycky mi přišlo, že jste v zákulisí dost disciplinovaní, ale dneska to nebylo ono, párkrát bylo slyšet i něco „zezadu“.

To je pravda a je to z toho důvodu, že dnes s námi nemohli hrát dva herci, takže jsme měli dva lidi na alternaci a navíc ještě někteří herci hráli jiné role, než jsou zvyklí, aby ti noví byli vůbec schopní hru odehrát. Také jsme měli jen dvě zkoušky. Ale zase na druhou stranu si myslím, že to ti lidé zvládli perfektně. Když si vezmu kolik času jsme jim my všichni mohli věnovat, tak jejich vlastní práce byla obrovská.

Používáte princip, že kdo vodí loutku, ten mluví za ní? Protože dneska to tak nebylo.

Dneska to tak nebylo kvůli alternacím. Pro nás bylo jednodušší vzít loutku do ruky a hrát s ní, než aby se ten člověk musel učit, že ji přebírá, hýbe s ní a ještě mluví naučený text. Standardně to hrajeme, že kdo vodí, ten mluví. Jsou tam asi jen dva momenty, kdy člověk říká text a nemá loutku v ruce. Ale je to kvůli tomu, že je potřeba dělat vzhled spousty jiných věcí, točení moře, točení lahve (efekt hlubokého moře při stínohře, pozn. red.).

Láká vás hrát sami za sebe, nevadit jen loutky?

Jeden kolega hraje, tedy studuje hraní, věnuje se tomu více. Mým koníčkem jsou divadelní improvizace, ale to je něco trochu jiného než klasické hraní. Ostatní nehrají vůbec. Ale jako soubor Tate iyumni jsme měli představení s názvem Dva havrani aneb Nebyl to dobrý křesťan. To byla naše první hra o výpravě do Svaté země, kdy tři poutníci Mnich Smádný, Urquell a Guinness se vydávají do Svaté země, akorát jsou pozdě za křížovou výpravou. Víc nebudu prozrazovat, protože to chceme obnovit, ale to bylo představení, kde jsme všichni hráli. Kostýmování v meziscénách. A to bylo vlastně naše jediné hraní činohry ve veliké loutkohře. Ale hrát činohru nás v Tate iyumni neláká.

Jak jste spokojeni s dnešním představením, jak se vám hrálo?

Za sebe můžu říct, přestože tam byly alternace, že se hrálo skvěle. Jedna část je příprava herců a divadla a druhá část je publikum a prostředí, ve kterém jsme hráli. A to se nám strašně líbilo. Odcházíme se spokojeným pocitem, že jsme si tu zahráli příjemné představení.

Ať si kdo chce, říká co chce - Vlna

Šárka Foltýnová

Pěkné to bylo, možná by to mohlo být o trochu kratší, ale jinak to bylo moc hezké. Každopádně dnes byla všechna tři divadla moc zajímavá.

Lukáš Hieke

Představení se mi moc líbilo. Tím, jak bylo zpracované, kolik mělo vtipných oken, jedno pod mořem, jedno na moři, jedno na pláži. Moře se neustále pohybovalo, zkrátka výtvarně mě to velmi zaujalo.

Jiří Hnilička

Mně se Vlna z dnešních představení líbila asi nejméně, oslovili mě spíše první dvě. Divadlo se mi líbilo, ale ve srovnání s ostatními, mě jako rodiče více oslovil Píseček. A Faust pana Hájka byl bezkonkurenční.

Majda Nucová

Vlna se mi hrozně moc líbila. Hlavně bejt v pohodě!

Zuzka Ježková

Vlna se mi líbila, poučila jsem se o kytovcích, určitě si vyzkouším surfování. Bylo to opravdu dobré. Už dlouho jsem neviděla žádné loutkové divadlo a stálo to za to.

Zdeňka Nyklíčková

Vloni jsme si zpívali Kumbálek, kumbálek, kumbálek a letos budeme hláškařit V pohodě. Tohle představení je pro mě dva v jednom. Nejprve obdivujete loutky zperdu a potom, když máte možnost podívat se do zákulisí na ta všelijaká udělátka, tak se rozplýváte podruhé.

Štěpán Malast

Dnes jsem měl možnost bavit se třemi kratšími divadelními kusy a bylo to super. Na rozdíl od řady mých přátel, se mi hry líbily ve svém pořadí sestupně - tedy Píseček byl pro mě určitě nejlepší, ale to může souviset s tím, že jsem relativně čerstvý rodič a že upřednostňuji činohru. Hry Vlna a Faust jsou počiny, které osobně považuji za jakýsi doplněk divadelních Zní, jelikož se jedná o loutkové divadlo, často netradiční formy. Taková představení mají zpravidla vyšší divácký úspěch, což přisuzuji často nemožnosti srovnání s podobnými díly tohoto žánru a skutečnosti, že je to zábavné už vlastním unikátním přístupem autora k celkové realizaci. To se asi projevilo i během diskuze s aktéry dnešního večera, kdy se mně osobně těžko diskutuje o žánru, se kterým nemám osobní zkušenost. Je to ovšem opravdu skvělá zábava a doufám, že podobné večery budou pravidlem našich Zní. Dnešní divadelní večer byl pro mě na letošních Zních zatím tím nejlepším.

Festivalová fotostory Štěpána Malasta

V některých momentech..

.. jste reagovali jinak.

Ale to nazkoušíme..

ŽŇOVINY vám přinesli Zdeňka a Míra Nyklíčkoví, Štěpán Malast a Honza Valta